

Izšela vsakega 7., 13., 20. in 26. v mesecu. — Uredništvo in upravljanje: Ljubljana, Karla Marksa trg 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4.—.

LETO III.

Ljubljana, petek, 29. februarja 1924.

Štev. 8.

250.000 delavcev brez dela in brez kruha.

V zadnji številki »Strokovne Borbe« smo spregovorili o brezposelnosti in vzrokih, ki jo povzročajo. To je tembolj potrebno, ker se tudi v Sloveniji vsak dan množi število brezposelnih. Poleg brezposelnih imamo tudi že delno zaposlene (Kurzarbeiter), ki delajo samo 3 dni v tednu. Iste pojave torej kot jih opazujemo v veleindustrijskih deželah, v Angliji in v Nemčiji. Kakor kažejo vsi znaki, še nismo dosegli vrhunca.

Največje kovinarsko podjetje Kranjska Industrijska Družba na Jesenicah odpušča delavce, tovarna »Titan« v Kamniku je skrbila obrat na 4 ure dnevno, poleg tega pa je še okoli 100 delavcev poslala na dopust za nedoločen čas. Podjetnik, ki išče enega kvalificiranega delavca, dobi po 70—80 ponudb. Borza dela je oblegana vsak dan od brezposelnih, od gladnih...

Kapitalisti sestavljajo statistiko in že ta statistika izkazuje četrto milijona brezposelnih. Buržuazija gotovo prikriva pravo sliko in je brezposelnih brezdvomno še več. Na borzi dela, pri delavski zbornici, pri uradih za socialno politiko, nimajo nobene tozadevne statistike. Veliki župan g. Šporn se hvali, da je uprava pri nas v Sloveniji najboljša, a v Ljubljani na vladi ne dobiš niti približnega števila brezposelnih, medtem, ko so se v Zagrebu potrudili, da so poiskali potrebne podatke. Seveda so v Zagrebu brezposelni demonstrirali in treba bo tudi pri nas z akcijami brezposelnih

vzbuditi pozornost na brezposelne in predramiti vlado.

Druge vlade skrbijo in podpirajo brezposelne. Naša vlada se bavi z drugimi posli, kjer se kaj »zaradi«, in je stavila v letni proračun celih 400.000 Din za 250.000 brezposelnih. Za 150.000 vojakov in za novo orožje pa so dovolili celih 5 milijard.

Nobena stranka se ni brigala, da bi zahtevala povišanje proračuna za brezposelne. Socialist Divac spregovori samo takrat, kadar je treba braniti radikalni centralizem.

Delavstvo je vsled brezposelnosti prizadeto v najhujši obliki. Brezposelni brez zasluzka iščejo dela in ga sprejemajo pod vsakim pogojem. Brezposelnost ne tepe samo tistih, ki so brez posla, ampak tudi tiste delavce, ki so še zaposleni, ker kapitalisti izrabljajo brezposelne kot sredstvo za zniževanje mezd in podaljšanje delovnega časa.

Delavski razred ne sme ostati prekritih rok. Delavski razred mora pokazati, današnjemu vladajočemu razredu, da zna ščititi svoje interese in svoja življenja. Strokovne organizacije ne smejo dopustiti, da bi gladovale četrto milijona ljudi. Strokovne organizacije morajo podvzeti vse, da se bo prisililo kapitalistične vlastodržce, da je država dolžna, da skrbi za vzdrževanje brezposelnih.

To parolo morajo vse organizacije podpreti z energičnimi akcijami.

2. pododsek državnih nameščenecv vseh kategorij;

3. pododsek državnih in privatnih železničarjev;

4. pododsek državnih in privatnih rudarjev;

5. pododsek državnih in privatnih industrijskih delavcev vseh strok;

6. pododsek državnih in privatnih delavcev v obrti;

7. pododsek državnih in privatnih vpokojencev.

Pododseke tvorijo zastopniki vseh strok, organizacij dotične skupine. Odsek tvorijo zastopniki posameznih pododsekov. Akcijski odbor pa zastopniki odsekov in zastopniki deželnih zvez posameznih organizacij.

Do izvedbe tega organizacijskega aparata se voli provizorični akcijski odbor, čegar funkcija preneha čim bo mogoče postaviti izvoljeni akcijski odbor iz zastopnikov odsekov. Posamezne organizacije morejo svoje delegate po potrebi menjati in nadomestiti z drugimi.

Organizacijo odsekov in pododsekov izvede izvoljeni A. O.

Na isti konferenci se je izvolil v smislu predzadnjega odstavka gornjega načrta prov. akcijski odbor, ki bo moral iti energično na delo, če bo hotel izvesti veliko nalogo, katero si je postavil.

Strokovna komisija in k njej spadajo organizacije nočejo pri tem enotnem nastopu sodelovati. — S svojo odsotnostjo kažejo, da jim ni za to, da bi se prišel skupen boj vseh izkorišanih za svoje pravice. Sodelovanje odklanjajo seveda samo reformistični voditelji, medtem ko so široke mase delavstva za enoten nastop. Pričakujemo, da bodo v tem važnem vprašanju tudi pri Strokovni komisiji sprevideli, da s svojo odsotnostjo sabotirajo boj delavstva za večji kos kruha in da je sabotaža v eksistenčnem boju delavstva nerazredna. Ne v frazah, ampak v dejanjih in v akcijah morajo stati razredno zavedni proletarci v prvih vrstah, če hočejo biti avantgarda v boju za delavske interese.

Za enotno razredno železničarsko organizacijo.

Na javnih shodih v Ljubljani, Mariboru in Celju so železničarji sprejeli resolucije, ki so zahtevale, da se doslej razcepljene železničarske organizacije združijo v enotno železničarsko organizacijo. Dolgo časa se v tem oziru ni storilo ničesar in z veseljem moremo konstatirati, da se je pričelo pregovarjanje med Splošno železničarsko organizacijo in Savezom železničarja. Ni še nobenega rezultata in ni nobene garancije, da se bo ujedinenje doseglo, če se železničarji sami ne bodo na progi in v delavnicah interesirali za pogajanja in če bodo dopustili, da bi se pogajanja razbila na kakem vprašanju, ki je premostljivo. Enotnost je nujno potrebna in to železničarji obeh smeri čutijo in enotnost bo treba doseči na vsak način in ujedinenje se bo izvršilo, če bodo člani ene in druge organizacije odločevali in ne samo voditelji. Zato morajo člani zahtevati, da se jih o poteku pogajanj sproti obvešča in dobro bi bilo, da bi se tudi železničarji postavili na stališče, kot so se rudarji, t. j. da se razpravlja to vprašanje na skupnih shodih obeh organizacij, da bo mogoče železničarjem spoznati, kdo je iskreno za enotnost in kdo jo ovira.

Danes objavljamo v informacijo železničarjev dva pisma, da bodo lahko organizacije o stvari razpravljale in dale vodstvu Splošne železničarske organizacije svoje mnenje.

Savez železničarja Jugoslavije.

Centrala:

Zagreb, Petrinjska-ulica 40. I.

Telefon br. 24-77.

Splošnoj železničarskoj organizaciji Jugoslavije

v Ljubljani.

Dragi drugovi!

Pocjepanost železničarja na razne organizacije i njihova neorganiziranost uslovlili su da su danas saranjene dugogodišnje tekovine njihove prijašnje borbe. Reakcija je ojačala, a poglavito na železnicama, gdje je ona i od prije

bila glavno leglo. Iz te socialno neznosne situacije mora se tražiti čim brži i bolji izlaz. A jedini način da se nju suzbije i konačno pobjedi, mi vidimo u snaženju klasnog radničkog pokreta.

Imajući prednje u vidru, mi se obračamo na vas, kao drugi dio klasnog radničkog pokreta među železničarima, sa željom, da udjemo u razgovore i ispitamo mogućnost dali je ujedinenje između naša dva pokreta uznapredovalo i koliko, i dali su date mogućnosti da se već nadjemo ne samo na zajedničkome polju, već i u jednoj i istoj organizaciji, sasvim ujedineni. Ovo pitanje bi bilo naša želja, i učiniti ćemo sve da do toga dodje, ukoliko sa vaše strane bude gotovosti da se sporazumijemo na jednoj momentano mogućoj osnovnici.

Naš Savez će na 20. i 21. IV. imati svoj kongres, pa bi želili da do toga vremena ispitamo mogućnost ujedinenja među klasnim železničarskim pokretima, i uzmognemo odmah preći dalje na praktično ostvaranje toga.

Očekujući vijesti od vas, drugarski vas pozdravljamo

za Upravo

Savez železničarja Jugoslavije Krekić s. r.

Uprava splošne železničarske organizacije Jugoslavije za Slovenijo v Ljubljani.

Opr. št. 78/23/24.

Savezu železničarja Jugoslavije v Zagrebu.

Dragi drugovi!

Na Vaše pismo z dne 23. februarja 1924 Vam sporočamo, da z vzradoščenjem sprejemamo na znanje Vašo pripravljenost, da se naši dosedaj razcepljeni železničarski organizaciji ujedinita v enotno organizacijo.

Znana Vam je naša iskrena želja, da združimo razredne železničarje v eno organizacijo in pričakujemo, da tudi Vi iskreno želite prepotrebno ujedinenje.

Enotna fronta ročnega in duševnega delavstva.

Na konferenci 22. II., katero je sklical pripravljalni odbor in katere se je udeležilo 34 organizacij, se je odobril naslednji organizacijski načrt za poslovanje enotnega akcijskega odbora (EAO.).

Enotni akcijski odbor za obrambo pravic ročnih in duševnih delavcev.

I. Naloga in dolžnosti E. A. O.

1. Na skupnih sejah zavzeti stališče napram vsem pojavom v državi, ki se tičejo interesov ročnega in duševnega delavstva ter 2. s pomočjo strokovnih organizacij, združenih v akcijskem odboru, vplivati na merodajne faktorje, da se upošteva interese ročnega in duševnega delavstva in 3. v tem smislu organizirati in voditi enotne akcije.

II. Organizacija.

V akcijskem odboru združene organizacije si pridružujejo svojo popolno samostojnost. Akcijski odbor bo le ustanova, ki hoče v današnji dobi, ko so ročni in duševni delavci razcepljeni na mnogo brezpomemnih organizacij, razkropljene sile združiti in razpravljati in sklepati o zadevah, ki tangirajo celokupno ročno in duševno delavstvo in kjer je mogoče zjediniti se za enoten nastop. V akcijskem odboru bo pa mogoče doseči tudi prepotrebno zblizanje med ročnim in duševnim delavstvom, posebno pa med zastopniki delavstva ene in iste stroke in pripravljati tako pot do prepotrebnega ujedinenja.

III. Akcijski odbor.

Akcijski odbor je ustanova, ki se stoji iz zastopnikov strok. org. ročnih in duševnih delavcev v Sloveniji ter je strankarsko popolnoma neodvisen. To strankarsko neodvisnost mora akcijski odbor čuvati v vsakem oziru in bo v vsakem slučaju tudi zavrnil poskus katerekoli stranke, izkoriščati akcijski odbor v svoje strankarske interese. Obrat pa se bo akcijski odbor do vseh strank s prošnjo, da bi podpirale zahteve ročnega in duševnega delavstva.

IV. Akcijski odbor

se bo pečal predvsem z dvema glavnima vprašanji:

1. Z zadevami socialno-politične prirode.

2. Z zadevami socialno-gospodarske prirode.

Pod I. spadajo točke pod 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 in pod II. pa točke 8, 9, 10 in 11. poziva.

Ker bi en sam odbor ne zmogel obširnega dela, se ustanovi 2 odseka:

1. Socialno politični odsek.

2. Socialno gospodarski odsek.

Ker pa je pri reševanju teh vprašanj treba detajlno poznati in upoštevati prilike posameznih strok in gospodarskih panog, se bo vsak izmed obeh odsekov delil na pododseke in sicer:

1. Pododsek privatnih nameščenecv vseh kategorij;

Vas prosimo, da nam čimprej naznačite Vaše predloge, ki naj bi tvorili bazo za usmena pogajanja in kdaj in kje bi se pogajanja lahko pričela.

Smatramo zadevo za velevažno in zelo nujno. Zelo pričakujemo, da nam boste čimprej odgovorili.

Sodružni pozdravi!

Društveno vodstvo splošne železničarske organizacije Jugoslavije za Slovenijo v Ljubljani.

Makuc m. pr.

Ljubljana, dne 25. II. 1924.

Vstvaritev centralnega borbenega fonda.

Na zadnji plenarni seji C. R. S. O. J. v Bogradu so delegati iz vseh pokrajin morali konstatirati, da našim strokovnim organizacijam manjkajo ob vsaki večji akciji potrebna sredstva, iz katerih bi se moglo podpreti v zadostni meri započete akcije naših sindikalnih organizacij.

Da se pride tem nedostalkom v okoliščini, se je sklenilo ustvariti skupen bojovni fond, katero misel so tudi železničarji že izrazili na svojih shodih. Plenarna seja je sprejela spodaj objavljeni Pravilnik in čim dobimo znamke, se jih bo dostavilo organizacijam, da pričnejo s prodajanjem teh bojovnih znamk, ki so obvezne za člane neodvisnih strokovnih organizacij.

Ce bomo šli pridno na delo, bomo do konca I. I. imeli lahko močan centralni borbeni fond, ki bo olajšal izvedbo vseh naših akcij, katere bomo morali vršiti za obrambo naših pravic. Pravilnik se glasi:

PRAVILNIK CENTRALNEGA BORBENEGA FONDA C. R. S. O. J.

I. Ime, cilj, sedež.

1. Da bi se zadostilo nalogam in potrebam celokupnega strokovnega pokreta C. R. S. O. J., se ustanavlja centralni fond, s katerim rokovi I. O. C. R. S. O. J. Sedišče fonda je tam, kjer je sedež C. R. S. O. J.

Pečat se glasi: »Centralni fond neodvisnih delavskih sindikatov, Beograd.«

II. Odseki fonda.

2. Centralni fond tvorijo sledeči odseki:

- a) fond za štrajke,
- b) fond za pomoč žrtvam in
- c) fond za agitacijo.

Ti fondi se knjižijo kot posebni deleži centralnega fonda.

3. Iz fonda za štrajke se podpira vse večje štrajke. Iz fonda za žrtve se daje pomoč sodrugom, ki trpijo vsled svojega dela v strokovnem pokretu. Iz fonda za agitacijo se plačujejo stroški za agitacijo in potovanja delegatov Centralnega Odbora v svrhu agitacije. V slučaju potrebe more I. O. denar enega fonda uporabiti v svrhe drugega odseka, ali mora za to imeti odobrenje od centralnega odbora in paziti, da fond ne oslabi in da odgovarja potrebam svoje svrhe.

III. Dohodki.

4. Dohodki centralnega fonda so redni in izredni.

Redni dohodki so obvezni prispevki Savezov v sestavi C. R. S. O. J., ki se zbirajo s pomočjo znamk iz centralnega fonda.

Izredni dohodki so dohodki od prireditelj, prostovoljnih prispevkov in od prodaje knjig.

5. Za zbiranje rednih prispevkov služijo znamke Centralnega Strokovnega Fonda. Znamke so trojne, in sicer po 1, 2 in 3 dinarje.

Vsak strokovni član je dolžan v svoji organizaciji kupiti mesečno 1 znamko Centralnega Strokovnega Fonda, in sicer: člani, ki zaslužijo dnevno pod 25 Din, kupijo znamko po 1 Din; člani z zaslužkom do 40 Din, kupijo znamko za 2 Din in člani z zaslužkom nad 40 Din, kupijo znamko za 3 Din.

Znamke je pilepiti mesečno na člansko knjigo ali izkaznico.

6. Redni dohodki centralnega fonda od obveznih prispevkov se razdeljujejo po odsekih v sledečem razmerju:

- a) v štrajkovni fond 50%,
- b) v fond za žrtve 20%,
- c) v fond za agitacijo 30%.

7. Izredni dohodki se dodelijo odseku, kateremu so namenjeni.

Za zbiranje izrednih prispevkov Centralni Odbor zahteva od vseh Savezov (organizacij), da zbirajo prostovoljne prispevke, da prireajo igre, koncerte itd. v korist Centralnega Strokovnega

Fonda, odnosno v korist njegovih poedinih odsekov.

8. Za okrepitev fonda za štrajke in za pomoč žrtvam so obvezane vse organizacije in mesni odbori, da dajo za štrajkovni fond 5% od vsake prireditve, katero prirede v svojo korist. Ta dohodek se daje v enakih delih obema fondoma.

9. Vsi savezi (organizacije) v sestavi C. R. S. O. J. so dolžni, da mesečno obračunajo centralnemu fondu oziroma Izvrševalnemu Odboru.

IV. Neporabljene vsote.

11. Koncem leta se neporabljene vsote iz poedinih odsekov, razen štrajkovnega fonda, prenesejo v rezervni fond, iz katerega se bo krilo napotrebnejše izdatke.

V. Upravljanje fondov.

12. S centralnim fondom upravlja I. O. C. R. S. O. J. Posle fonda opravlja blagajnik C. R. S. O. J. On je dolžan predložiti I. O. mesečno poročila (bilanco), katero mora I. O. po odobrenju finančne kontrole objavljati v centralnem organu.

13. Blagajnik centralnega fonda sme vršiti izplačila le po sklepah seje I. O.

VI. Fond za štrajke.

14. Pomoč iz tega fonda izdaja I. O. za one štrajke, katere je dolžni savez v sporazumu s C. R. S. O. J. odobril. Pomoč pa se lahko izdaja tudi v slučaju nenadnega izpora. Če se prične štrajk brez privoljenja C. R. S. O. J., bo I. O. odločal o tem, ali se tak štrajk podpira ali ne. Slavke, ki se pričnejo proti volji C. R. S. O. J., ne morejo računati na podporo iz centralnega fonda.

Pomoč iz fonda za štrajke se bo dajala, ako organizacije same nimajo dovolj sredstev za podpiranje stavkajočih.

Vsi savezni odbori, ki hočejo zahtevati pomoč za štrajk iz centralnega fonda, so dolžni po pravilniku o stavkih dostaviti vse potrebne podatke in javiti višino pomoči, ki je potrebna.

15. Medsebojno pomoč v stavkah iz solidarnosti med posameznimi savezi se more zahtevati preko C. R. S. O. J. in z njegovim odobrenjem.

Savezne organizacije, katere želijo pomoči od drugih organizacij, se imajo obračati na C. R. S. O. J., ki bo o tem sklepal in izdal nabitralne pole. Nabiralne pole se bodo pošiljale savezu pod številko in le one osebe, ki bodo imele tako overovljene pole, lahko nabirajo prostovoljne prispevke. Zbrana pomoč se pošlje C. R. S. O. J., ki ima isto oddati na pristojno mesto. Če se zbrani prispevki ne porabijo v namen, za katerega so bili zbrani, ali če preostanejo, se morajo oddati v fond za štrajke.

VII. Pomoč žrtvam.

16. Pomoč iz tega fonda se bo izdajala onim sodrugom, kateri so preganjani radi svojega delovanja v strokovnem pokretu ali radi akcij neodvisnih strokovnih organizacij.

Ker so vse organizacije po svojih pravilih dolžne podpirati svoje člane v takih slučajih, se bo iz centralnega fonda dajala pomoč traktat, kadar organizacije ne bodo v stanju prožiti prizadetim dovoljno pomoči ali če bi žrtve bile tako številne, da bi presegle moč podpiranja ene organizacije.

Prijava za pomoč kakor tudi poročila o vseh žrtvah (vrženih iz dela, preganjanjih, zaprtih, obsojenih), se morajo poslati I. O.

VIII. Fond za agitacijo.

17. Iz fonda za agitacijo se bodo plačevali stroški za izvedbo akcij, katere vodi Centralni Odbor, kakor tudi polni stroški članov Centralnega Odbora, in to po sklepu I. O. C. R. S. O. J.

Janko Petakovič slovenskim rudarjem.

(Nadaljevanje in konec.)

Sodrug! Iz tega, kar sem vam povedal, sledi, da moramo vzroke neuspelega štrajka iskati tudi med rudarji samimi. Ne samo teror oblasti, ampak tudi premajhna odpornost, premalo žrtvovanja za borbo, premala solidarnost in enotnost je otežkočila borbo. Lahko je voditi borbo s slabim nasprotnikom. Ali mi, ki se ne plašimo ničesar za dosego naše končne zmage, bi morali trdnije vztrajati tudi vključno teroru oblasti.

Izkoriščevalci in njihovi agentje vam sladko govorijo: vi ste bili nahujskani, da ste šli v stavko za pretirane zahteve. Vprašam vas, ali so pretirane zahteve, če rudar za svoje težko in nevarno delo zahteva 146 do 200 K na delaven dan?

Drugi vas zopet vabijo: pridite v naše organizacije, pri nas boste s pomočjo naših dobrih zvez vse dosegli. Vsem tem plačanim in zaslepljenim agentom mora zaveden rudar odgovoriti: nikdar se ni mačka stražila miši, ker kakor se mačka živi od miši, tako se bogati kapitalist od vaših žuljev. Če vidimo, da vam od 208 dinarjev, katere zaslužite dnevno, daje kapitalist samo 32 dinarjev, potem vidite, da ima dovolj denarja, da si kupi in plača agente, ki vas na razne načine hočejo in skušajo spraviti s prave poti razrednega boja v organizacije, na katere imajo oni odločilen vpliv. Vam je znano, da so me oblasti na željo Trboveljske Prem. Družbe 9. januarja 1921 izgnale iz vaše sredine kot »potepuha in vagabunda«, kljub temu, da sem oče in hranilec šestčlanske rodbine, samo zato, ker sem vas vspodbujal v boju za vaše upravičene razredne interese. Vsako kolebanje in popuščanje, vsako pakiranje z agenti, bi pomenilo, da zapuščate tisto veliko idejo, ki nas vse spaja in za katero smo se in se bomo še žrtvovali in bojevali. Zapuščanje in indiferentnost bi

pomenila, da pljunete na vse, i na mene i na idejo naše končne osvoboditve, to bi pomenilo, da storite to, kar vaši izkoriščevalci najbolj žele in za čemer so že od nekdaj stremeli. Vsi tisti, kateri so se borili z ramo ob rami z menoj v letih 1920 in 1921 in ki niso postali izdajice proletarskih interesov, pa se bodo do zadnjega združili okoli svoje Zveze Rudarskih Delavcev.

Z združenjem v ZRD in z vpostavitvijo ZRD na ono višino in na ono stopnjo borbene sposobnosti, kot jo mora imeti razredna organizacija, ne boste dosegli samo to, da se bo vaš sedanji položaj izboljšal, ampak doprinesli boste svoj del tudi k onemu našemu velikemu cilju, k osvobojevanju dela od kapitalističnega izkoriščanja.

Neuspeh v štrajku ne sme biti povod, da bi zapustili pot razredne borbe. To delajo samo propadle duše in bojazljivci. Neuspeh naj bo povod za agilnejše delo, za večje požrtvovanje, za večjo solidarnost. Naše borbe niso samo borbe za poplajanje položaja, ampak za zmago nad kapitalističnim sistemom. Dokler ne spremenimo tega sistema, ki je izkoriščanje delavstva uzakonil, toliko časa bo naše življenje ena sama velika bitka. V prepričanju, da moje besede ne bodo zastoj in da se bomo zopet mogli sestati, kadar premagamo današnji teror, vzdiknimo vsi:

Naj živi razredna borba proletariata! Naj živijo razredno zavedni podzemeljski junaki — rudarji!

Naj živi Zveza Rudarskih Delavcev, edina zaščitnica rudarskih razrednih interesov!

Janko Petakovič.

Predsednik Saveza Rudarskih Radnika in C. R. S. O. J.

Mednarodni pregled.

Iz Francije.

Šesttedenski štrajk usnjarskih delavcev je končan. Delavci so morali sprejeti pogoje tovarnarjev. Le v nekaterih podjetjih, ki so najslabše plačala delavce, se je doseglo nekaj zvišanja. — Litografi zahtevajo 50 centimov povišanja na uro. Podjetniki so zahteve odbili. Organizacija je sklenila, da se daje 10% od zaslužka v stavkovni fond. — V La Marine Homacourt stavka 300 rudarjev. Podjetje uporablja vsa sredstva, da uduši štrajk. Kantinerjem se je zabranilo dajati delavcem hrano. — V kamnolomu Saint Anne je izprtil 1500 delavcev, ker niso sprejeli 20% znižanja mezd. — Na shodu policijskih uradnikov je bilo navzočih nad 3000 policistov, ki so po shodu demonstrirali po ulicah, ker je vlada kaznovala 60 uradnikov zaradi prejšnje demonstracije.

Iz Italije.

Skupno število reduciranih pri pošti in telegrafu znaša 9128. — Desetdnevni štrajk stavbinev v Rimu je propadel, ker so fašistične organizacije padle stavkajočim v hrbet. — Razna državna podjetja so odpustila del svojih delavcev. — Steklarji v Livornu stavkajo za poplajanje mezd. — V delavnicah petrolejske družbe v Livornu so skrajšali delovni čas od 12 na 10 ur dnevno. — V Italiji, kjer so fašisti s terorjem razbili vse razredne organizacije in prisilili člane, da se vpišejo v fašistične, se je posrečilo ustanoviti nekaj neodvisnih strokovnih organizacij. Vsled brezposelnosti se je izselilo v letu 1923. 178 tisoč delavcev; 58.000 več kot v letu 1922. Največ se jih je izselilo iz provinc Veneto in Trentino.

Iz Belgije.

V obrambo 8urnega delovnika (ki ga hoče vlada zakonskim potom ukiniti) so belgijske strokovne organizacije sklenile, da bodo na dan, ko se bo o tem predlogu debatiralo v parlamentu, ustavile delo po celi Belgiji. — V papirnici v Godinu in Huy stavka 300 delavcev in 250 delavk že 13. mesec. Vzdržujejo stavkajoče druge strokovne organizacije. — V La Louviere je stopilo v štrajk 8000 rudarjev iz solidarnosti z

1 odpuščenim zaupnikom. — Na rudarski konferenci 18. januarja v Borinage je 77 delegatov razpravljalo o krizi, ki je nastala, ker prihaja v Belgijo vedno več premoga iz Poruhra. Reformisti so predlagali, da bi se delalo samo 5 dni v tednu in da se zabrani uvoz premoga in da se odpusti inozemske delavce. Komunisti pa zahtevajo, da se cena premoga zniža, tako da bo belgijski premog zmožen konkurence s premogom iz Poruhra.

Iz Španije.

Če so navedbe amsterdamskega poročila točne, imajo UGT (Union General de Trabajo) 1275 organizacij z 210.617 člani. Na svojem zadnjem kongresu so prejeli izjavo, da UGT ni ne komunistična niti socialistična in tudi ne anarhistična organizacija, ampak »delavska«, katere končni cilj je »svobodni komunizem«. — Mateu in Nikolaj, ki sta bila obsojena na smrt radi atentata na ministrskega predsednika, sta bila pomilostljena na 20 let ječe. Oba sta dokazala, da nista bila pri atentatu, a obsojena sta bila, ker sta bila voditelja revolucionarnih strokovnih organizacij.

Iz Anglije.

Komaj se je nehal štrajk strojevodij, je že izbruhnila stavka pristaniških delavcev, ki je tudi trajala 14 dni. Strojvodje so izdali reformistični vodje, ki so pristali na podjetniške zahteve, uspeh je samo v tem, da ne stopijo podjetniške zahteve takoj v veljavo, ampak šele s 1. julijem. Podjetniki namreč zahtevajo, da mora strojevodja peljati 150 milj dnevno in ne 130, kakor je to bilo doslej. — Pristaniški delavci so si s štiridnevним štrajkom pridobili 2 šilinga povišanja na dan. — Nemški mornarji v angleških lukah stavkajo, ker jim podjetniki nočejo dati takih mezd, kot jih dobivajo angleški mornarji. angleški mornarji podpirajo izdatno nemške sodruge. Doslej stoji 80 nemških ladij. — V Angliji se pripravljajo rudarji, katerih štrajk je bil leta 1921. udušen, zopet na stavko. Za odpoved dosedanje pogodbe je glasovalo 510.803 proti 114.558 rudarjem. Pogodba poteče 17. aprila 1924. Glavne zahteve rudarjev so: 1. Minimalna me-

zda se mora zjednačiti s predvojnimi zaslužki. 2. Odprava vseh delnih pogodb in upeljava enotne pogodbe za celo Anglijo. 31. decembra je bilo v Angliji 1.250.000 brezposelnih, t. j. za 113.130 več kot 1. decembra 1923. V tem številu pa niso všteti poljedelski delavci, služkinje in hlapci, ki ne spadajo v zakon o zavarovanju. — Angleška delavska stranka — Labour party, ki je sedaj na vladi, se pač trudi, da bi omilila bedo brezposelnih, a ne more, ker ji kapitalistični zakoni vežejo roke. Vidi se, da se poboljšanja položaja ne more doseči v kapitalistični družbi, četudi je delavska vlada na krmilu, ampak da je treba spremeniti sistem, če se hoče odpraviti izkoriščanje.

Iz Švice.

Pri glasovanju o osemurnem delovniku je 17. februarja glasovalo 443.000 za ohranitev osemurnega delovnika in 316.000 za podaljšanje. — V Švici mora vsak zakon predno postane veljaven, potrditi ljudstvo na glasovanju. Če bi tudi pri nas uvedli tak sistem, bi nikdar ne imeli takih zakonov kot jih imamo. Smo »demokracija« država, odločujejo poslanci, ki so voljeni pod pritiskom terorja. Če bi se delavstvo zavedalo svoje moči in če bi bilo bolj pošteno in enotno, bi si kmalu priborilo svoje pravice.

Iz Avstrije.

Predsedništvo rudarske organizacije objavlja, da naj se prepreči vsak dotok rudarjev na Štajersko, ker so tozadevne ponudbe podjetnikov lažnjive. Že nad 1 teden stavka na Dunaju 30.000 bančnih uradnikov. Izgleda, da bo stavka razširjena tudi na provinco in da bodo v znak solidarnosti pričeli stavkati tudi pri čerkovnih uradih. Gre za zvišanje plač in odpravo nadurnega dela. Delavske strokovne organizacije podpirajo stavkujoče uradnike.

Iz Jugoslavije.

Pri redukcijah radikalna vlada ne reducira Vranglovih pristašev, zato pa je tembolj rigorozna pri reduciranju lastnih državljanov. Časopisi poročajo o samomori, katere izvršujejo reduciranci, ker ne morejo nikjer dobiti zaslužka. V istem dnevu, ko je vlada povišala plače oficirjem, je napravila načrt, da se doklade za otroke drž. uslužbencev ukinejo. — V parlamentu so bivšega ministra Markovića, kateremu se je dokazalo, da je na nezakonit način prišel do milijonskega premoženja, oprostili. — Na anketi o brezposelnosti v Zagrebu so zastopniki neodvisnih organizacij konstatirali, da je od 120.000 industrijskih delavcev na Hrvaškem 40.000 brezposelnih. Navedli so primer tovarne koč »Radenska«, ki je odpustila 35 delavcev, ali takoj drugi dan zahtevala druge delavce, katerim je nudila 20% nižje mezde. Delegat bolniške blagajne je povedal, da je 30% zavarovanih v bolniškem stanju in da je bolniška blagajna v težkem stanju, ker ji kapitalisti dolgujejo 28 milijonov na neplačanih zavarovalninah. Zdravniško mnenje je bilo podano, iz katerega se vidi, da je 9% delavcev bolnih vsled slabe prehrane. Zastopniki neodvisnih strokovnih organizacij so podali sledeče predloge: 1. Delavski strokovni organizaciji naj se dovoli svobodno delovanje, 2. ustanoviti je takoj odbor, ki se bo pečal s pobijanjem brezposelnosti, 3. tujemu delavstvu preprečiti dohod, 4. javna dela je takoj odpočeti, 5. Brezposelnim je dajati brezposelno podporo po principu eksistenčnega minimuma, 6. 8-urni delavnik dosledno sprovajati, 7. število vajencev kontrolirati, 9. kontrola nad draginjo, azili za brezposelne, 10. izvajanje zakona o zaščiti delavcev.

Vlada je »dovolila« 50.000 Din podpore zagrebškim brezposelnim. Na enega torej 5 Din. — 35 brezposelnih je v Zagrebu prišlo v neko javno kuhinjo in ker niso imeli denarja, so si vzeli hrano. — Ustanovila se je organizacija brezposelnih. V to organizacijo pristopajo tudi reducirani uradniki. — V rudniku Alesinac se je pred kratkim dogodila nesreča. 10 rudarjev je ubitih, 7 težko ranjenih. Vzrok nesreče: Ravateljstvo ni

hotelo nabaviti varnostnih svetilk, ni postavilo ventilatorjev in ni bilo strokovno izobraženih paznikov. — 15. februarja so pričeli v Beogradu stavkati lekarnarski pomočniki. — V senjskem rudniku je bil odpuščen s. Johan Cirer. Ko so zaupniki vprašali podjetnika zakaj ga je odpuštil, je odgovoril: ker ni naš državljan. S. Cirer je Slovenec. Če nismo državljan, ne veljajo za nas zakoni. — V novem proračunu za 1924 zahteva vlada 10.405 milijonov dinarjev. Od te svote gre 1965 milijonov za vojsko in samo 359 milijonov za socialno politiko. Novi davki so povišani. Indirektni (katere plačuje delavstvo) za 7.873 milijonov, direktni (katere plačujejo kapitalisti) pa samo za 1.119 milijonov. Žalostna statistika. V Jugoslaviji se popije na leto 204 milijone litrov vina v vrednosti 1634 milijonov, piva za 1248 milijonov, žganja za 1320 milijonov. V Sloveniji pride na leto na vsakega človeka 30.4 l vina, 26 l piva in 5.5 l žganja.

Resolucija z rudarskih shodov z dne 17. februarja se je v parlamentu prečitela in je bila oddana odboru za molbe in žalbe. 26. februarja pa je minister odgovoril klerikalnim poslancem, da bo gledal na to, da se odpuščene sprejme v delo in da bodo dobili 4 dinarsko povzvišanje mezd. Vlada obljublja vse, storila bo pa samo toliko v kolikor bo prisiljena po rudarskih organizacijah.

Za železničarje.

Shod »Splošne železničarske organizacije« v Mariboru. Nestrpnost nekaterih hujškačev med železničarstvom v Mariboru presega že vse meje, dasi je mizerija vseh zelo težka. Sedaj so začeli tam z regulacijo plač. V to svrhu so se vršili v Delavskem domu sestanki zaupnikov »Saveza« in »Splošne«. Da se natančno obrazloži delavcem vso stvar, je bil od »Splošne« delegiran na sestanek v sredo 20. februarja s. Trškan. Ali čudno, ni mu gospod »sodrug«, ki je vodil sestanek, pustil govoriti, nego prečital neko reč, menda tisto naredbo, ki je pa očitno ni razumel ne on, ne drugi in sestanek je bil zaključen. Radi tega je sklicala podružnica »Splošne železničarske organizacije« v nedeljo dopoldne shod v Kazino, kjer sta delegata iz Ljubljane ss. Furlan in Vuk, natančno obrazložila to prevedbo. Pozivljala sta, naj se mariborski železničarji organizirajo v enotno, razredno-zavedno strokovno organizacijo, če hočejo, da bo ta prevedba izpadla za nje dobro. Vso odgovornost pa bodo nosili tisti zaupniki, ki jih bo načelnik delavnice imenoval kot take in bodo pomagali, če bodo strahopetni in izdajalski, prodati svoje sotrpine. Shod je bil dobro obiskan in so vsi poslušali z veliko vnemo in pozornostjo. Mnogo pa jih je bilo, ki so tisti dan, v nedeljo, delali čezurno delo za bagatelo, ki jim mizerne stanja ne bo zboljšala. Tako klečeplazstvo in glad po drobtinah nikdar ne rodi poštenega kosa, nego vedno gladne drobtine. Človeka je sram, ko vidi, koliko je še nezavednosti in hlapčevstva med delavstvom. Delajo in se hlinijo, kakor da imajo res gradove za izgubiti, če bi se pokazali v svoji močasti in človeški podobi. Zato pa tudi stari valpetov bič opleta pleča tlačanov. Treba bo mnogo dela, da zdramimo vse te spavajoče v hipnozi buržuazne pravice. »Splošna železničarska organizacija« ima veliko zadačo. Zato le budi spavajoče, širi razredno zavest in vojui s hipnotizerji in njihovo pravico.

Stekel pes (?) v Zidanem mostu. Sicer baje ni bil stekel, a vseeno je vgriznil 11. febr. na službo se odpravljajočega železničarja. Ta pes je last restavraterja kolodvorske restavracije v Zidanem mostu. Dasi so strogi predpisi v slučaju, da ugrizne pes koga, vendar za železničarja ti predpisi ne držijo. Železničarja sme pes grizti, kakor ga grize uprava, ne glede, ali je stekel ali ne. Zdravnik dr. Tavčar je sicer rekel dotičnemu železničarju, naj ostane doma, menda da se pokaže, če ne bo stekel, kaj drugega pa ni ukrenil. Ni odpravil ugrizenega v bolnico, kakor je njegova dolžnost, tudi

se ne ve, ali je pes bil preiskan ali ne. Menda zadostuje dr. Tavčarju, da je pes restavraterja in ne more biti bolan. Sicer se je javilo žandarmeriji, a ukrepov ni nobenih. Seve, ker se gre za restavraterjevega psa in za železničarja. O, če bi se pa železničarji (pa tudi drugi delavci — trpini) kje zbrali, da se posvetujejo o težkih svojih življenjskih razmerah, pa bo takoj orožnik tam in njahal, če ne govore kje — ne o steklini psa, nego o organizaciji. — Če se v to zadevo ne posveti jasnost in se pes ne preišče, bomo še spregovorili. Ne bomo trpeli, da bi bilo izpostavljeno življenje človeka-železničarja v smrtno nevarnost radi psa, ki mu je morda prijatelj zdravnik, župan in žandar, nego zahtevamo, da se postopa po predpisu. Pes, četudi restavraterjev, je pes in nič drugega in nima pravice, da bi grizel železničarje.

Nesreča v Trbovljah. V noči od 8. na 9. februarja se je ponesrečil na postaji rudnik v Trbovljah sodrug Verk Velislav, premikač. Pri premiku vlaka 895 je prišel s kromcem leve roke med odbijače. Poslali so ga v bolnico v Ljubljano. Krivda teh raznih nesreč zadene upravo, ker razume s svojim postopanjem napram delavstvu urediti tako, da uslužbenec dela preko predpisov, ker — se mudi in je čas (za eksploatacijo) drag. Ker se železniška uprava noče ozirati na pravice železničarjev, naj bodo železničarji tako pametni in naj vrše vse točno po predpisih. Obvarujejo se nezgod, železniški upravi pa pokažejo, da treba plačati, kakor se spodobi. Trbovelčan.

Katastrofa na »preobračaju« pri Sunji. Vojaški vlak, v katerem se je nahajalo 365 vojakov. — Prevrnjena lokomotiva in pet razbitih vagonov. — 18 vojakov ranjenih, med temi 6 težko. — Nesigurnost proge in vožnje.

Tako se glasi suhoparno poročilo, ako je pet vozov razbitih, bode najbrže še kaj hujšega.

Kolikokrat so že povdarjale organizacije in protestirale na merodajnih mestih na nevarnosti prometa, posebno pa med Siskom in Vinkovcem. Že od leta 1920. in že med vojno se niso izmenjavali v zadostnem številu pragi, sedaj pa, ko je zmrzlina nekoliko odnehala žebli v gnilih pragih popustijo in imaš takoj iztirjenje. Res je to, da se je brzina vsem vlakom zmanjšala na 30 km na uro in še manj pri brzovoznih vlakih in drugih na 10 km. Sedaj je izdana ista odredba tudi za Brod — Vinkovce, sploh pa kakor kaže, ako se merodajni faktorji ne bodo brigali za popravilo in osebje, se bode saobračaj nehal, kakor tudi nesreče, vporabljal se bode po stari metodi »kola i mule«.

Minister Janković, mesto da bi se brigal za propadle železnice, se je bavil z mobilizacijo železničarjev, kakor da bi bilo to v kaki zvezi. Ko je čutil, da je v potu svojega ministriovanja dovolj zaradil, je prepustil zadevo svojemu namestniku. Sedaj se ta kvkvarja z redukcijami in s prevedbami, radovedni smo železničarji, s kako kvalifikacijo in katere ministre bomo še dočakali. Sicer pa svetujemo gospodom, da v bodoče vpokličejo vse železničarske nesreče k orožnim vajam. Oh, seveda Jankovića ni več, on se na to razume. Žalostno, pa resnično. Pozor popotniki, zavarujte se!

Odgovor Ceraju plemenitemu Ceriču.

Kar sem govoril na železničarskem shodu javno, dne 17. februarja, to tudi danes ponovim pismeno in dostavim še naslednje: Po generalni stavki l. 1921. je bilo okroglo 60 državnih železničarjev prestavljenih za kazen v Subotico, na ukaz znanega ministra — pomočnika Jelčiča; med njimi je bil tudi gori imenovan. Mož se je s svojo zajčjo hrabrostjo zatekel h takratnemu žel. ministru Korošcu in vpisal k prometni zvezi, da ni bil videti državi nevaren. Tudi drugi so prišli nazaj, ker se je načelnik subotške postaje izjavil, da ima svojih ljudi dovolj. Da sem mu očital hrabrost pri zadnji 24 urni stavki, s tem ker je zbolel, pri tem ostanem. Pri nas ni to vojščak za svoje pravice, ako se zmaže z motivacijo, da zbolil na isti dan, ko se sklene boj, za katerega je bolnik ve-

del in sklepal. Kar se pa tiče Pašičeve brade, pa trdim, da so vse org. po profesiji, kakor društvo strojevodjev drž. vlakospremnege osebja nastale na ukaz radikalne partije in da g. Ceraj ni bil prikrajšan za trud, je zopet dokaz, ko je prišel iz Beograda kot delegat, (ne vemo po kakšnem poslanstvu). Izjavil je o prevedbi: »jaz že vem kam spadam,« in res so ga imenovali preko 15 starejših tovarišev za prtljažnika. Majhno darilo na račun, drugo še pride, socialist, komunist, klerikalec, radikal, ali je še kak stranka, da se jo poslužiš? Ako bi bil čist in jeklen značaj, bi ostal tam kjer je delavska masa in se boril za skupne interese proletarskega razreda, pa tudi če je ta pot trnjeva; bolje je uživati trdi kos črnega kruha, pa imeti čisto vest. Toliko za enkrat na njegovo pisanje v »Slovenec«. Iv. Makuc.

Kaj je z dopusti?

Na papirju nam garantira dopust: stara pragmatika in tudi novi zakon govori o tem. Ravateljstvo pa ve, da mora dati samo toliko pravice, kolikor moči imajo železničarji in se ne briga za papirne naredbe. Če prosiš za dopust, te potolaži: »Drugi mesec!« Drugi in tretji mesec pa dobiš še vedno isti odgovor. Ko preteče celo leto, pa pravijo: »Zakaj nisi prišel preje, sedaj ni ljudil«

Ali veste, železničarji, kdaj bo tisti »drugi mesec«? Kadar bodete vsi v enotni in močni Splošni železničarski organizaciji!

Nazadnjaške metode se hitro širijo na železnici. Novopečeni direktorji zakrivajo svojo strokovno nesposobnost z zatiranjem železničarjev. Ali opozarjamo jih v njihovem interesu, da pazijo, da se kotel potrepeljivosti ne razpoči, ker takrat bodo njihove glave v nevarnosti. Še o tem, kako se zdravi na železnici.

Ogromne prispevke plačujemo železničarji za bolniško blagajno. Kam gre ta denar, ne vemo, ker z njim gospodarijo samo »gospodje«. Mi nimamo nobenega zastopnika v upravi naše bolniške blagajne, zato smo se začudili, ko smo zvedeli, da plačuje železnica zdravniku, ki ima v oskrbi nad 800 oseb, 740 (sedemstoštirideset) dinarjev. Da za tako mastno plačo zdravnik tako zdravi, se ni čuditi, kakor tudi ne, da pripuščajo, da »zdravijo« razni tajniki iz ravnateljstva. Zdravniki pravijo: »kakršna plača, tako delo!« Posledice pa nosimo seveda mi, ki smo prisiljeni iskati privatne zdravnike, ki ne zdravijo zastoj, ampak zahtevajo za pošteno delo pošteno plačilo.

Zakaj ne bi rekli še železničarji: »Kakršna plača, tako delo!«

Posamezniki ne bomo ničesar napravili. Krivice, ki se nam godijo, lahko odpravimo, če bomo imeli močno in enotno razredno organizacijo. Kdor se pritožuje, pa ni organiziran v Splošni železničarski organizaciji, se pritožuje zaman in nima pravice pritoževati se, ker ničesar ne stori, da bi se krivice odpravile.

Kadar se bo kdo pritoževal, ga vprašajte: si organiziran? Če ni, mu povejte, da je tudi on kriv, da z železničarji danes pometajo.

=====

Vabilo na občni zbor

»Splošne gospodarske zadruge Delavski dom v Zagorju.«

ki se bo vršil v nedeljo, dne 2. marca 1924 ob 3. uri popoldne v prostorih gostilne g. Borišek v Toplicah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Nadomestne volitve.
4. Raznoterosti.

Ker je občni zbor zelo važen, prosimo vse sodruge zadržnike, da se občnega zbora gotovo udeležijo.

Načelstvo.

=====

Ali si že član »Zveze rudarskih delavcev«?

Za kovinarje.

Jesenice, žičarna. — V tovarni K. I. D. na Savi v obratu žičarna se pogosto čuje nezadovoljstvo delavstva. V tem obratu je naporno delo, umazano in poleg tega zdravju škodljivo; obrat je prenapolnjen z žvepleno kislino, kar povzroča delavstvu pogosto obolenje, raditiga, ker nimajo za svoje delo zadostne prehrane. Decembra meseca 1923 so bili žičarji primorani radi tako bednega življenja vložiti spomenico na obratnega ravnatelja Schüllerja in pričakovali smo, kar nam je g. ravnatelj odgovoril: Nemogoče je procentualno zvišanje plač, ker druginja ni narasla, pač pa druginja pada, nato pa je še izjavil, da je mogoče le tedaj, kadar bo delavstvo pokazalo voljo za večjo produkcijo, šele tedaj je možnost dana za pogajanja za delo v akordu. Delavci so dokazali zaostlost plač iz predvojnne dobe, toda bilo je brez uspeha. In vprašajmo se: zakaj? Mi dobro vemo, da g. Schüller ni nikdar prakticiral nobenega dela, kar ga ima on v svojih oddelkih, in izjavil je sam, da žičarji ne morejo zahtevati, da bi on prakticiral to delo. Za to da ima mojstre in njim da zaupa. S tem je ravnatelj povedal, da on nič ne zna; mi pa vprašamo K. I. D., zakaj so ti gospodje potem v tovarni, ali so samo za to, da plače vlečejo in pokvarjen material delajo? Upamo, da ne bo šlo dolgo tako naprej, saj do tedaj, ko K. I. D. ne bo dobila precejšnjih milijonov za blago, ki leži v tovarni na Savi mrtvo, potem bo konec vsega in konec obdolževanja delavcev. Povejte, gospodje, ali so še vedno delavci krivi, da je toliko slabega blaga? Pogosto so se delavci pritoževali, da je slabo blago, ali gg. so vedno trdili, da je dobro in jasno je, da tako izgubljajo odjemalce. Da bi delavec več delal, so si izmislili gospod ravnatelj akord, in ker ne vedo, kako se dela, nastavili so tak akord, kakor je bil pred vojno. Seveda ne po zaslugi, ampak po delu. Torej žičar mora narediti na uro toliko, kolikor je naredil pred vojno, plača se mu pa veliko manj. In ker g. Schüller posluša samo mojstre, tedaj gospodje lahko trdijo, da je žičar kriv slabemu materialu. Te informacije so najbrž od g. Mrliča in Sinkovica. A g. Sinkovic je celo žičarjem obljubil, da bo preskrbel nekega starega žičarja, kateri je že več let v pokoju, da bo žičarjem pokazal, koliko se lahko naredi. S tem kaže, da tudi on nič ne zna delati žičarskega dela. Ako pa g. Merlič kaj zna, naj pa pokaže, zakaj je nastavljen, kakor M. M. in M. J. Kovinar.

Jesenice. — Kranjska ind. družba na Jesenicah preživlja zopet navidezno krizo. Seveda delavstvo nekaj zahteva, zato ga je treba tako oplašiti, da se mu še sanjalo ne bo o kaki zahtevi. Saj se poznamo!

Radi devalvacije je lahko mogoče, da tu pa tam kako naročilo izostane. Pa trenutni zastoj nas ne sme niti malo oplašiti; kajti mi dobro vemo, da te ogromno vodne sile, ki jih ima KID, ne bodo vstale neizrabljene.

Značilno je pa gospodarstvo v naši tovarni. Vprašali bi upravni svet, ako mu je kaj znano, da se je tekom treh mesecev napravilo 200.000, dvestotisoč ton železa nerabljenega, samo radi zanikarnosti nekaterih obratnih ravnateljev. Po našem mnenju taki ravnatelji ne zaslužijo drugega, da se jim poveže cula pa hajd. Vso to več milijonsko škodo bo moral trpeti proletarijat na svoji grbi, kajti kažejo se že posledice. V žični valjalnici so tamošnje delavce radi popravila obrata predstavili na Javornik delati, in sicer za navadni šit brez 30% poviška, ki mu po kolektivni pogodbi pripada. Delavstvo se je tej mahinaciji raznih Luckmanov uprlo ter ni šlo na Javornik brez 30% poviška. To je pa naše valpete ujezilo, tako da so vsem delavcem v obratu dali 6 tednov dopusta, 14 dni plačanega, štiri tedne bodo morali delavci ostati doma brez zaslužka.

Žični valjaveci so ta boj sprejeli, v nadi da bo ostalo delavstvo solidarno z njimi ter jih v temu boju podpiralo. Ce-

lokupno delavstvo naj se pa zaveda, da je boj valjavecev boj celokupnega delavstva. Gosp. Luckman naj si pa zapiše za ušesa, da si kolektivnih pogodb ne damo kar tako gaziti.

Ako se ozremo nekoliko na okoli, vidimo vse polno nedostatkov. Uprava posestva KID je izdala neki hišni red. Naša dolžnost je, da se s tem tudi nekoliko seznanimo.

Hišni red Uprave posestva KID se glasi: 1. Vodne istoke je držati v največjem redu in snažnosti in je strogo paziti, da voda ne vdere v stanovanja, iz razloga, (ker uprava nima potrebnih sredstev, da bi napravila pri del. stanovanjih potrebne zlebove ob strehah in za odtok vode potrebno kanalizacijo).

2. V vodovodne izlive se ne sme vlivati umazane vode (radi tega ker istih sploh ni).

3. Po stenah, stropih, stopnicah itd. se ne sme pisati ali sploh drugače mazati (ker je že tako dovolj umazano).

4. Smeti, pepel in druge odpadke je treba še enkrat pripraviti in porabiti (kajti le na ta način bo mogoče ustreči ter zadovoljiti delavčevi požrešnosti).

5. Umazano vodo zlivati v stranišče, skozi okno, čez hodnik ali okrog hiše je strogo zabranjeno (ker se ista v večjih slučajih lahko še porabi).

6. Prepovedano je sekanje drv v drvarnici (iz razloga, ker se ista lahko porabi za stanovanje).

7. Opravo, preproge, obleko itd. se sme snažiti samo na dvorišču (tako daleč od hiše, da ščurki in stenice izgube sled odkod so prišli).

8. Strogo je prepovedano v podstrešju shranjevati netljive in gorljive snovi, kakor n. pr. drva, seno itd. (ker vse te stvari delavec lahko spravi v za to odločene omare za obleko, ker so iste že popolnoma izpraznjene).

10. Stranke so odgovorne za red, mir in snago v hiši. (Vsi ščurki, stenice in druga golazen, kar je pri hiši, naj se pošlje na naslov: Uprava posestva K. I. D., Jesenice, Fužine.)

11. V pritličju stanujoče stranke imajo izmenoma skrbeti, da se poleg tega hišna vrata zaklepajo pozimi ob 20. in poleti ob 22. uri in da se ugasne na hodnikih luč. (Ker se pa hišna vrata sploh ne zapirajo ter so radi zanikarnosti uprave že čisto razpadla in ker hodniki niso razsvetljeni, odpade tudi to. Postavi naj se vsako noč drugi stanovalec na prežo z lučjo na prsih, da se kak zli duh ne prikraje v hišo.)

12. Osebam, ki se ne bodo strogo pokoravale hišnemu redu ter odredbam uprave, bo ta po enkratnem opominu ali denarni globi odvzela stanovanje, odnosno odpovedala službo. (Torej tako! V 20. stoletju se nam servirajo taki odstavki, ki bi sploh morali tu odpasti ali se pa sploh glasiti drugače. Gospodje šusteshdiči, le počasi, da ne postanete Verweger št. 2!

13. Za nered družinskih članov je odgovoren gospodar družine. Prošnje ali pritožbe je nemudoma prijaviti upravni posestvu v za to določenem redu. (Torej, sedaj pa na delo pisat anonimnih pisem in klepetulje, da se skliče porotno zasedanje in se obsodi vsakega v smrt na vešalih, kdor bo stopil kake-mu ščurku na glavo.

Tako se glasi hišni red, ki so ga skovali gospod Š., ki ne marajo, da bi delavstvo ne imelo dela in so preskrbeli gotovim delavcem, da lahko delajo 10 in 12 ur dnevno. Špik.

Jesenice. — Kranjska industrijska družba na Jesenicah je napravila napad na kolektivno pogodbo s tem, da sili delavce, da gredo delat v tovarno na Javornik brez 30%, kot to predvideva kolektivna pogodba, sklenjena med delavstvom in K. I. D. — Delavci iz obrata žične valjarne na Savi so se tej mahinaciji K. I. D. uprli in niso hoteli, da sprejmejo delo na Javorniku brez 30% in so raje vzeli dopust; kakor bi kršili kolektivno pogodbo. Shod, katerega je sklicala Zveza delavcev in delavk kovinarske industrije in obrti jugoslavije za Slovenijo podružnica Jesenice, je pokazal, da delavstvo zna braniti svoje pravice kljub vsem intrigam, katere izvajajo jeseniški krvosesi K. I. D. nad delavstvom.

Dobrava. — Pred kratkim se je priklafil na Dobravo neki falirani orožnik, kateri je prehodil celo Jugoslavijo, toda nikjer ni dobil dela. Ta gospod se je podal na Gorenjsko, ker je upal, da dobi delo pri Kranjski Industrijski Družbi; dobil je delo tako, za kakršno je pač on sposoben. Sedaj opravlja na Dobravi policijsko službo, hodi po vseh oddelkih in nadzoruje delavstvo, kako dela, če delavec malo postoji ali južina, tedaj ga falirani žandar naznani. Nekega dne je prišel neki delavec že ob pol 9. uri na delo in ker ga je zeblo, je sedel k peči, da se pogreje do 10. ure, da bi ga pri delu ne zeblo. Žandar ga je videl in takoj prišel do delavca in ga vprašal, kako se piše, nato mu je delavec odgovoril: »Jaz ne povem vsakomur, kako se pišem!« Seveda je bil g. žandar užaljen in šel takoj do mojstra. Gosp. mojster so rekli, da doletni delavec dobi takoj obračun; drugo jutro pa je šel delavec sam do ravnatelja in zahteval obračun. Delavstvo na Dobravi naj mirno gleda, kako se dela z domačimi tovarniškimi poškodovanci. Ali jih ni dosti domačih, ki bi lahko opravljali take službe? Ker pa gospoda rabi dobre falirane orožnike, da opravljajo policijsko službo tudi že po tovarnah. Delavstvo, le tako naprej, in kmalu bomo imeli meslo tovarne jetnišnic! Mi zavedni proletarci protestiramo proti takim takim nastopom. Kje pa je ostala zavednost reformistov na Dobravi, zakaj molčite pri takih nastopih? Opazovalec.

Za rudarje.

Trbovlje. Pri nas v Trboveljski dolini je kot na kakem pogorišču. Po s silo udušeni stavki se drži delavstvo indiferentno. Misli pač, da bo rešil delavstvo sam sveti duh. Jaz vas prašam, ali ni Zveza rudarskih delavcev stala odločno na braniku delavskih pravic? Ali ni ona zastavila vse svoje sile za povišanje mezd? Ali niso oblasti preganjale le samo zaupnike ZRD. Vsakemu mora biti jasno, zakaj se jih je za časa stavke preganjalo. Zaupnike se je kar trumoma gonilo v zapore, kot v vojnem času ujetnike. In zakaj? Zato ker so stali res na strani delavstva, za zboljšanje mezd in za pravico delavstva. Zato imamo jasno sliko in izkušnjo iz tega boja. Ker je družba videla, da zaupniki vršijo častno svoje delo in naloge, je inescinirala atentat na centralno, samo zato da naj se zapre zaupnike razrednozavednega proletarijata. Vse to je treba premisliti in prišli boste do prepričanja, da brez organizacije se ne doseže prav ničesar. Jaz vprašam to neorganizirano delavstvo, kdaj je še družba kaj dala sama od sebe, da ne bi bilo treba si priboriti? In zopet bo odgovor, da še nikdar niti fika. Zato sodrugi rudarji, trpini: Ako hočete, da se zboljša Vaš položaj, in da pridete do svojih pravic, morate vstopiti v organizacijo, v tisto organizacijo, ki je na razredni podlagi. In to je Zveza rudarskih delavcev. V najkrajšem času se bodo vršila pogajanja z drugimi organizacijami za enotno organizacijo. Zato sodrugi se je treba organizirati, da se ta naloga čimprej izvrši. — Sodrugi, pokazite za to organizacijo malo več zanimanja, da boste Vi rudarji prvi ki boste ujedinjeni. Iz Vas je prišla prva želja in če Vi rudarji to resnično izvršite, bo tudi vzgled in podlaga drugim organizacijam. — Sodrugi, rudarji! Na delo za enotnost. Stvorite močno razredno bojovno organizacijo, ki bo v stanju odbijati napade T. P. D. in ne samo to, nego tudi napadati za zboljšanje gnotnega položaja. Zato je dolžnost vseh zaupnikov in članov razrednih organizacij, da greste z vsemi silami na delo. Čimprej to izvršite, da pridete v enotno organizacijo, temprej smete upati na boljše čase. — Ravno tako pa apeliram na vodstvo in članstvo drugih organizacij, da grejo tudi oni na delo za ujedinenje. — Karl Marx je rekel, osvoboditev delavskega razreda je delo delavstva samega. Naš drugi veliki učitelj in boritelj s. Lenin je rekel, boreč se učiti, učeč se boriti. Sodrugi, posnemajmo nauke teh prvoboriteljev. Zato Vam

kličem, vsi na delo za enotno, močno, bojovno strokovno organizacijo. — Živela močna, razredna, bojovna organizacija! Živel razredni boj! K.

Trbovlje. (Osrednja delavnica). Ker se že dolgo nismo oglasili, je gospodom zrastel greben in mislijo, da nas ni več. Römer, Planko, Deželak tekmujejo med seboj v šikaniranju delavcev. Največje veselje imajo s tem, da komu pritrčajo njegov zaslužek ali da ga premestijo v nižjo kategorijo. Razlog se že najde, posebno Vranglovci so mojstri v tem. Četa opomin ne bo zadostoval, bomo enkrat posvetimo z bengalično lučjo v temno caristično preteklost Römerja in pa tudi za kulise delavnice, kjer se dogajajo neverjetne stvari. Römerja opozarjamo, da niso vsi arhivi pozabljeni in da se Vrangel seli iz Jugoslavije in da bo SSSR kmalu priznana tudi od SHS.

RUDARJEM V TRBOVLJAH.

Zaupniški sestanki Z. R. D. se vršijo redno vsako sredo ob 4. uri popoldne in vsako nedeljo ob 10. uri dopoldne pri Pravičju. — Dolžnost vseh zaupnikov je, da se sestankov točno udeležujejo, ker se bo vodil o udeležbi seznam.

Odbor Z. R. D. Trbovlje.

Lipe v Zagorju. Arh: V nedeljo napravim s shodom zadnjo ofenzivo, da zažgem, kar še ni zgorelo. Poklical bom vse Lipe iz Ljubljane. — V nedeljo 3. februarja: Prišel je samo en Lipe in še ta je celja, posebno če zapazi kakaga »komika«, kot pravi. Lipe Urahnik torej je govoril večini neodvisnežev in peščici patriotov, ki so pa bili »službeno« na shodu. In govoril je o internacionalnih podporah tajnih organizacij, v mislih pa je imel podporo Sl. rad. saveza s strani države. Ko pa je povedal kaj komičnega, se je zavedel, da je komičen, obstal in dejal drugim, da je komični. Najbolj komičen je bil Lipe hkoncu, ko se je — primojdevelkrat — oglasil k besedi naš sodrug iz Ljubljane. Tedaj je bil tako komičen, da je v zmedenosti pozabil ime našega govornika, ki mu baje najbolj leži v želodcu. Ta komičnost se je prijelala tudi cilindraslega Ule-
ta, ki je na drugem komičnem shodu v Kisovcu zaključil shod sredi govora njihovega glavnega referenta Lipeta. To je pa res komično, Lipe Uleto. Vse je bilo tako krasno komično, da je Lipe dejal: »Nič več me, Arhi, ne boste zvelikli v Zagorje!« Spoznal se je, lutka, komik, da je igral komedijo, kateri je bil Arh preslab inšpicient. A za Lipeta nam je žal. Dober bi bil, pa nam je ušel. Pozdravljen!

SPLOŠNA ŽELEZNICARSKA ORGANIZACIJA, podružnica ZALOG priredi svojo

VESELICO

v nedeljo 2. marca 1924 ob 4. uri popoldne v prostorih tovarniške restavracije v Vevčah pri Ljubljani.

Godba, ples, itd. itd.

Vsi na veselico!

VESELIČNI ODSEK.

ZAHVALA.

Podpisani se najlepše in najsodružnejše zahvaljujem neodvisnim steklarjem za nabrano podporo 271 Din ob priliki moje brezposelnosti in odhoda k vojakom.

Masnak Ivan, Zagorje ob Savi.

ZAHVALA.

Podpisani Ham Franc, premikač, član »Splošne železničarske organizacije«, se tem potom zahvaljujem podružnici Ljubljana I. za podporo v moji dolgotrajni (trimesečni) bolezni v znesku 100 Din. Proletarcu-železničarju je povsod in vsikdar pomočnica »Splošna železničarska organizacija«.

Ljubljana, 26. februarja 1924.

Ham Franc.

Lastnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo.

Odgovorni urednik: Vergej Anton.

Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!